

Heikkisten työ
maitoautossa jatkuu

MAIDON MATKASSA

Maitoauton näkeminen kylätiellä matkalla yhä väheneville maito-tiloille tuo hyvän mielen. Palokin kylällä olevat Heikkiset ovat kuljettaneet maitoa yli 40 vuotta. Olli palasi perheineen synnyinmaisemiinsa ja jatkaa perheen perinnettä.

Tämän tarinan alkulähde laitumella.

Olli Heikkisen työpaikka, toimisto ja maisemakonttori.

Sunnuntai kello 16 kesäkuun alkupäivinä. Maitoauton työvuoro on vaihtunut, ja Olli Heikkinen purkaa edellistä keräilyauton maitolastia Valion perävaunuun. Yli 13.000 litraa kylmää maitoa virtaa säiliöön 20 minuutissa.

- Kun maito haetaan tiloilta, se on 2-3 -asteista. Helteellä perävaunun lämpötila pysyy 4-5 -asteessa ennen kuin maitolasti puretaan meijerille, Olli kertoo.

Heinäveden ja naapurikuntien maito kuljetetaan joko Joensuun tai Lapinlahden meijereille. Ollin reitin maidot päätyvät useammin Joensuuhun. Kausivaihtelut ja maitotuotteiden teko vaikuttavat kuljetuksiin: maitoa viedään sinne, missä sitä kulloinkin tarvitaan enemmän.

Tiet heikossa kunnossa

Perävaunu jää odottamaan parkkiin. On aika lähteä illansuun ensimmäiselle reitille.

Uusi maitoauto kitkuttaa roudan runtelemilla hiekkateillä rauhallista vauhtia. Nyt alkukesästä tiet ovat jo hieman paremmassa kunnossa, mutta silti pitää ajaa varoen.

- Keväällä piti ajaa todella hiljaa, koska tienpenkat olivat huteria. Jos vastaan tuli auto, piti katsoa, missä voi ohittaa, Olli sanoo.

Talvella maitoauton kulkua hidastavat avaraamattomat tiet ja polanteet.

- Usein yksityistiet ovat paremmassa kunnossa kuin valtion hoitamat, Olli kritisoi. Yksityisille on valtiota tärkeämpää, että maito liikkuu ajallaan.

Haavereita ei juuri ole tapahtunut, mutta viime joulukuun 12. päivän Olli muistaa painajaisena.

- Maitoautomme lähti ajamaan kohti meijeriä Tuusniemeltä. Valtatie oli äärimmäisen liukas ja seitsemän kilometrin päässä lastauspaikalta se suistui tieltä ja kierähti nurin.

Kuljettajalle ei käynyt kuinka, mutta Heikkisten auto meni lunastuskuntoon. Maitokuorma valui maahan, ja

ympäristöongelma oli valmis.

- Jättemaata kerättiin 60 autokuormallista puhdistamoille. Vakuutus kattoi nämä kulut, mutta ei Valion vuokra-autoa, jonka tarvitsimme neljäksi kuukaudeksi. Onneksi uusi auto oli tilattu jo ennen sitä, ja saimme sen nyt huhtikuussa.

Joka tilalta näytteet

Olli kulki isänsä Sepon mukana maitoauton kyydissä jo natiaisena. Noista ajoista monet reitit ovat säilyneet, mutta maitotilat ovat olennaisesti vähentyneet.

Maitoauto kulkee toistakymmentä kilometriä kapeaa hiekkatietä. Ainoa maitotila on tien päässä.

- Tässäkin matkan varrella oli useita tiloja, mutta nyt on enää vain tämä yksi, Olli sanoo, peruuttaa auton maitohuoneen ovelle ja hyppää autosta.

Pienen tilan maitotankin tyhjentämiseen menee muutamia minuutteja. Siinä ajassa Olli ehtii ottaa antibioottinäytteen, jollainen pitää ottaa jokaiselta tilalta jokaisella maidon hakukerralla. Laatunäyte otetaan kolme kertaa kuu-kaudessa.

- Kun vien maitolastin meijerille, siellä teen antibioottitestin koko satista. Jos se on puhdas, tilojen näytteet joutuvat roskeisiin.

Tällä keräilykierroksella on yhdeksän tilaa. Aikaa vierähtää kaksi ja puoli tuntia. Maitotilojen yrittäjät viettävät omaa aikaansa, maitoauto saa hakea maidot omassa rauhassaan.

Kierros päättyy perävaunun parkkipaikalle. Olli purkaa lastin, pitää pienen huiltauon ja lähtee seuraavalle reitille.

Kun noin 37.000 litran maitolasti on purettu meijerille, työvuoro vaihtuu jälleen. Olli pääsee nukkumaan aamukuudelta.

Työllistävä yritys

Palokin Kuljetus Oy työllistää Ollin itsensä lisäksi seitsemän ihmistä. Maalis-

kuussa ajokortin saanut Mikko-poika ajaa kesän aikaan tavarakuljetuksia pakkettiautolla.

Kuljettajista neljä ajaa maitoautoa, joka käytännössä on liikenteessä koko ajan. Maitoa kerätään tiloilta joka toinen päivä.

Yrityksellä on myös kaksi rekkaa, jotka ajavat tavaraa Suomen ja Ruotsin välillä. Tehtyään kahden viikon jakson maitoautossa, Olli suuntaa viikoksi ajamaan tavararekkaa.

- Olen onnellisessa asemassa, kun saan tehdä molempia. Ruotsissa yksikään päivä ei ole samanlainen, maitoautossa reitit ovat samat ja tutut.

Rahtiautossa yövytään autossa, mutta laivalla saa nukkua hytissä. Tavoitteena on aina, että lastaukset ehditään tehdä niin, että auto ehtii laivalle yöksi. Tarjolla on saunaa, ruokaa, kollegojen tappeamia ja ennen kaikkea lepoa.

Ongelmana harmaa talous

Tavari liikenteessä täytyy noudattaa ajo- ja lepoaikoja. Varsinkin Ruotsin puolella poliisi valvoo ahkerasti rekkojen ajo- ja lepoaikoja.

Maitoautoissa piirtureita ei tarvitse käyttää keräilyssä, mutta siirtoajossa piirturia käytetään normaalisti. Käytännössä Palokin Kuljetus Oy:llä töissä olevat maitoauton kuljettajat tekevät noin 80 tuntia kahdessa viikossa.

Ollilla on periaatteena, että hän palkkaa vain suomalaisia kuljettajia.

- Alan suurin ongelma on harmaa talous. Kun Suomeen palkataan kuljettajia esimerkiksi entisistä itäblokin maista, heille ei välttämättä makseta työehtosopimusten mukaista palkkaa. Sillä tavoin yritykset pystyvät kilpailemaan kuljetuksista tekemällä alempia tarjouksia.

Olli odottaakin mielenkiinnolla, mitä uusi liikennelupalaki tuo tullessaan. Periaatteessa toimeksiantajien pitäisi tarkistaa, että yrittäjien asiat ovat

kunnossa: verot maksettuina ja palkat asianmukaiset.

- Itsekään en vielä tiedä, kuka tai mikä tahoa asiaa valvoo. Nyt vain täytyy katsoa, mitä tapahtuu ja kuinka liikenne- ja ympäristöministeriön kehittäminen.

Yliopistosta Helsingin kautta Palokkiin

Olli kokee olevansa kutsumusammattissaan.

- Kaipuu autonrattiin on ollut aina olemassa. Kun olin Helsingissä töissä, välillä Heinävedelle tullessa piti päästä heittämään keikkaa.

Kolmisen vuotta sitten Heikkisten nelihenkinen perhe pakkasi Järvenpäässä tavaransa ja muutti Heinävedelle, Ollin kotitalon naapuriin Palokkiin. Jo aiemmin he olivat rakentaneet talviasuttavan kesähuvilan, josta tuli nyt perheen vakituinen koti. Viimeisen syyskuun muuttoon antoi Maisa-tytär, joka halusi muuttaa mummolaan asumaan.

Muutama vuosi aiemmin, kun Sepo-isä jäi eläkkeelle, perheyrittäjä Olli tehtiin muutoksia. Palokin Kuljetus Oy:n osakkaiksi tulivat Ollin lisäksi hänen sisarensa Arja ja tämän mies Kimmo sekä serkku Heikki.

Olli jätti työnsä Scanian maahan- tuonin tuotepäällikkönä. Sitä ennen, valmistuttuaan Oulun yliopistosta, hän oli työskennellyt Suomen Kuljetus ja Logistiikka ry:ssä ja tietotekniikkayhtiössä.

Perhe on viihtynyt Ollin kotimaisissa. Merja-vaimo toimii terveydenhoitajana Leväniemen toimintakeskuksessa, ja hänellä on myös oma yritys, tmi Mökkinäpuri.

Takaisin etelän ruuhkiin Heikkiset eivät kaipaa.

- Kun illalla istuu rantasaunan kuis- tilla saunomisen jälkeen ja lämmintä on vielä 20 astetta, niin mikäs on ollessa, Olli kiteyttää.